

Læserbrev

For en filmkritiker og fagfilosof med forkærlighed for det analytisk-pindehuggende er en diskussion om ord naturligvis ikke indholdslos. Således er det mig langt fra uden interesse, om 'indigneret' kan stå som modsætning til 'flammende', om udtrykket 'for så vidt' kun betyder 'hvis', eller om det også kan betyde noget i retning af 'i den udstrækning', og om man kan have forkærlighed for en tendens og dog være utilfreds med de konkrete eksempler herpå. Alligevel er det, der interesserer mig mest i *Albert Wiinblads* væsentlige læserbrev i „Kosmorama 78“ dog det, der tydeligvis også har interesseret Wiinblad mest i min anmeldelse af „Se – det er film III“ i nr. 77, nemlig spørgsmålet om i hvor høj grad kunstneren og hans livsopfattelse kommer os ved, når vi står over for kunstværket, og i hvor høj grad kritikerens livsopfattelse bør præge eller holdes ud fra hans behandling af kunstværket.

Wiinblad melder sig gerne som en af dem, der efter oplevelsen af et kunstværk forsøger at finde frem til kunstnerens livsopfattelse, som han i mange tilfælde vil kunne finde udtryk i kunstværket. Også jeg melder mig gerne i denne brigade, om end jeg måske nok ville præcisere min holdning således, at jeg forsøger at opleve hele værket under ét, den eventuelt udtrykte livsopfattelse indbefattet. Her er Wiinblad og jeg altså i princippet enige, og ingen af os har af den grund begået den fejl, jeg mener at kunne påpege hos *Robin Wood*, nemlig at betragte værket som en genvej til kunstneren. Wiinblad har tilsyneladende overset, at jeg i min anmeldelse kritiserer Woods opfattelse, at

den filminteresseredes *begrundelse* for at beskæftige sig med „Rio Bravo“ er, at vi gennem en film som denne får indsigt i *Hawks'* livsopfattelse (jvf. s. 235 i bogen). Wiinblad vil forhåbentlig give mig ret i, at der er mange andre gode grunde til at beskæftige sig med kunst som denne, der endog metodisk er vanskeligt forsvarlig; tænk blot på diskussionen om *John Ford* som filmkunstner og som *Goldwater*-mand.

Jo mere vi kan finde i et kunstværk, jo større vil vor oplevelse af det naturligvis blive, og jo flere kritiske holdninger, der gøres gældende, jo flere muligheder har vi for at se nye aspekter i kunstværket og dermed opleve dem fyldigere. Men netop *Guido Aristarcos* essay om *Viscontis* „Leoparden“ er et eksempel på en form for kritik, der i stedet for at åbne for en oplevelse stiller sig i vejen for denne. Derfor har jeg tilladt mig at forvise Aristarcos essay til 'kritikkens raritetskabinet'. Aristarcos essay er dårlig kritik, fordi han her bedømmer et kunstværk ud fra en forudfattet mening om, hvordan det burde have været, i stedet for at bedømme det, som det er; men hvis man ellers kan acceptere den noget kunstlede 'Kære Visconti'-stil, kan man udmærket opfatte essayet som god *essayistik* – altså skribentvirksomhed i *anledning af et kunstværk* og ikke om et kunstværk. Der er intet at indvende imod, at en kritiker lader sin opfattelse af et kunstværk præge af sin livsholdning, men hvor livsholdningen blokerer for oplevelsen af et kunstværk af så enstående format som „Leoparden“, er såvel kritikeren som hans læser kun at beklage. *Soren Kjørup.*

„TOP“ 15

En uforpligtende statistisk opgørelse over det forløbne års „minikritik“ viser følgende „top-15“:

	Stjerner gennemsnit		
L'Atalante	3.90	Tokyo Olympiad 1964 2.78	
La Règle du Jeu	3.90	Suna no onna	2.78
Aparajito	3.78	La vie à l'envers	2.78
Lilith	3.50	The Glory Guys	2.67
Lásky jedené plavovlásky ..	3.29	Le mani sulla citta	2.63
Deserto rosso	3.11	Le caporal epinglé	2.63
Fängelse	2.90	Sult	2.60
Boudu sauvé des eaux	2.86		

De nærmest følgende er: *Giulietta degli spiriti* (2.60), *Who's Afraid of Virginia Woolf?* (2.56), *Three On a Couch* (2.50), *I Fidanziati* (2.50), *Laurel & Hardy's Laughing Twenties* (2.50), *Cleo de 5 à 7* (2.50), *Pierrot le Fou* (2.44), *Baie des anges* (2.44), *Thérèse Desqueroix* (2.33), *Accattone* (2.33) og *Bande à part* (2.25).

Der har været uddelt i alt 55 „mesterværker“ (4 stjerner), heraf 5 til film, der overhovedet ikke er nævnt ovenfor. På samme måde er der uddelt i alt 34 „ligegyldige“ (sort prik), heraf kun 2 til film, der er nævnt ovenfor.

Det er værd at lægge mærke til, at film, som i andre tidsskriftundersøgelser af tilsvarende art er placeret i toppen af listen, her er henvist til mere ydmyge pladser. Det gælder bl. a. *The Chase*, der er nr. 29, *Red Line 7000* (nr. 34), *Cul de Sac* (nr. 44) og *Le bonheur* (nr. 51).